

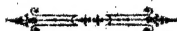
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

કુક નં. ૧૮

તા. ૨૨-૮-૨૦

‘ઇસમાઇલી ખોજઓના દરખાનાના
કળચાયલા, હોશિયાર અને બાહોશ
ઇસમાઇલી અમલદારો ધર્મને નામે
આપખુદીથી નવા ધર્તીંગ ઉભા કરીને,
કોમ માથે ધર્મને નામે વાડ પાડીને
પૈસા કઢાવી રહ્યા છે, તેની બાસ્તીથી
નાતમાંથી ચાલ્યા જાય છે”

તેનો હેવાલ.

કિંમત એક આનો.

ઇસમાઇલી અમલદારોના આપખુદીના કારભારની
ભુકો નંબર (૧) થી (૧૮) કિંમત રૂ. ૧૧/-
એક રૂપિયો સાત આના.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

પબ્લીશર—રહેમતુલા ઈસમાઇલ ત્રીજેરીવાળા, [૧૨૩૮x૭૬.]

ડેકાણું—ત્રીબાકોટા, પાચધોની, મુંબઈ.

પ્રીન્ટર—શ્રી. મનનલાલ જગજીવનદાસ.

ડેકાણું—શ્રી ‘સરસ્વતી’ છાપખાણું, ૩૫૬, નાગદેવી રસ્તો, મુંબઈ.

તેજમવારી જગા ઉપર તાળાં વાપર
નારને યાદી.

રહેમતુલાના નવ
શોધના મજબુ
ચોર પકડવાના પેટાં
તાળાંઓ.

રહેમતુલાના પેટાં
તાળાં ધણીની જે
હાજરીમાં બી
ખાલે તો ધણ
ખખર પડે છે
ચોરી પકડાય છે.

ખરી ચાવી ખોવાઈ જાય તોપણ ધણીને ધારતી રહેતી
નથી. પાછળથી ધણીને એકજ ચાવી વાપરવી પડે છે.
તે ઉપરાંત પેટાં તાળાની તોડવાની ગેરંટી.

વધુ ખુલાસા માટે પેટાં ત્રીજેરી, તાળાં, અને
કળોના બાવનું કેટલોક મંગાવો.

રહેમતુલા ઇસમાઈલ ત્રીજેરીવાળા,

ટે૦ ત્રાંખાકાંટા, પાયધાની, મુંબઈ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૮૮૮-૮- વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ૬/૨૦૧૫૮૧ ૨૦૧૫૧૨૦

વિષય - ગ્રંથ ૨૦૧૫ ૨૦૧૫ ૨૦૧૫

આપણા વિવાહીક મંથાન

અમદાવાદ અમદાવાદ સંગ્રહ
દરખાતાના મુખી મેધજીભાઈ મુળજી અને કામડીયા અલ્લારખીયા ભાઈ જીવરાજ આપણો મસમાઈલી ધર્મ કેવો સમજે છે, અને કામને ધર્મને રસ્તે કેવા દોરવે છે, તેનો હેવાલ કામને જાણ વાસ્તે જાહેર કરવાની મને ફરજ પડી છે.

મુખી મેધજીભાઈ મુળજી પોતે પરજમાર અને સખી ગૃહસ્થ છે, એવું પોતે, પોતાને " હાથ કાટમાં " જાહેર કીધું હતું. પરંતુ તેની જુથાની ઉપરથી " નામદાર જજ સાહેબે " મુખી મેધજીભાઈ મુળજીને હડહડતી ખોટી જુથાની આપનાર તરીકે જાહેર કર્યા.

આપણા ધર્મમાં મુરશીદે ફરમાવ્યું છે, " તે હું નીચે આપું છું. "

" ખોટી ગવાઈ ચડાવે આજ,
માણસ જાતમાં તે અંડાળ. "

આપણી કેમમાં મસમાઈલી અમલદારો અથવા લેખકો, અથવા મીશનરીઓ, આપણું ધર્મ પુરેપુરું સમજતા હોય, એમ લાગતું નથી, અગર જો આપણું ધર્મ પુરેપુરું સમજતા હોત તો, આપણા જ્ઞાન અને ધર્મ પ્રમાણે " અંડાળ " જેવા

કામ કરનારને કામને ધર્મને રસ્તે દોરાવનાર માથે અમલદાર તરીકે એક મીનીટ વાર પણ રાખવો જોઈએ નહીં. કારણ કે નાના મોટા દીવસે કામના મોળા માગુસો અમલદાર પાસે પોતાના ગુન્હા બક્ષાવવા છાંટો નખાવવા બળ છે. જે અમલદાર પોતે આપણા ધર્મ પ્રમાણે “ગ્રંથાળ” જેવા કામ કરતો હોય, તે અમલદાર બીજાના ગુન્હા માફ કરી શકે ખરો કે ?

પરંતુ આપણા કામના અમલદાર માથે તેના આપ-બુદીના કામની કાંઈ દેખરેખ રાખનાર અથવા તપાસ કરનાર અથવા તેના કામની ફરીઆદી સાંભળનાર કોઈ છેજ નહીં, તેથી ધર્મને નામે નવા ધનીગ ઉભા કરીને બે ધડક ખુદાનો ડર રાખ્યા વગર કામ પાસેથી પૈસા કઢાવી રહ્યા છે. તેની મેં મુખી મેધજીભાઈ મુળજી અને કામડીયા અલારખીયા ભાઈ જીવરાજને અરજી કીધી હતી, તે કામની બજુ વાસ્તે મને નીચે આપવાની ફરજ પડી છે.

**મુખી અને કામડીયા સાહેબને કહેલી
અરજીનો ઉતારો.**

જાવક નંબર (ઠર) મુબઈ તા. ૨૧-૬-૧૯૨૦.

ફરમાનાના મુખી મેધજીભાઈ મુળજી અને કામડીયા અલારખીયાભાઈ જીવરાજ જોગ.

હું માનપૂર્વક અરજ કરનાર રહેમતુલા ઈસમાઈલ ત્રીજેરીવાળાના યાત્રી મદદ વાંચશો.

નીચેની વ્યાખ્યાનો ખુલાશો આપવા મહેરબાની કરશો.

આપણા હાજર ઈમામ ઇંગ્લાન્ડ સધાવી ગયા, તેને આજે સગલગ સવા મહીનો થવા આવ્યો. છતાં તમે કોમને ખાટું સમજાવીને કહો છો કે “આપણા હાજર ઈમામના હાથનું ‘નીયાજ’ છે, તેથી ‘રૂપા મહોર’ ચૂકીને ‘નીયાજ’ પીવું.”

તેજ પ્રમાણે “દર જુમે રાતે” સાંજના, “નીયાજ” કઢાવે છે, અને કહો છો કે, “આપણા હાજર ઈમામના હાથના ‘નીયાજ’ છે, તે ‘પીઓ!’”

આ જગ્યાએ હું મુખી અને કામડીયા સાહેબનું ધ્યાન ખેંચું છું કે, આપણા હાજર ઈમામના હાથનો “નીયાજ” તમોએ દેગોમાં ભરી રાખ્યું છે? જેથી “દર જુમે રાતે” જમાતને “નીયાજ” પીવરાવે છે? અગાઉના મુખી કામડીયાઓ દર “ચાંદ રાતે” ફક્ત “નીયાજ” કાઢતા હતા, કારણ કે દરરોજ સવારના “નીયાજ” નીકળે છે. તો પછી તમે દર “જુમે રાતે” સાંજે, આપણા હાજર ઈમામના હાથનો “નીયાજ” કહીને કોમને પીવરાવે છે.

કિપગ્નો દર “ જીમે રાતે ” “ નીયાજ ” સહ કરવાનું કારણ લખી મોકલવા મહેરબાની કરશો.

ખીજી સાંજની વખતે “ ધુઆ ખલાસ થાય, ત્યારે જાન અથવા “ ચોઘડીયા ” નહીં બોલાવતા દેતાં, તે વખતે તમે નાદી કરો છો તેનું કારણ શું ? “ ચોઘડીયા અને જાન ” બોલાવવામાં ધર્મ છે કે, નાદી કરાવવામાં ધર્મ છે ? તેનો પણ ખુલાશો આપવા મહેરબાની કરશો.

અગાઉના મુખી કામડીયા સાહેબ, “ પહેલી ધુઆ ” ખલાસ થયા પછી, સાંજના “ ચોઘડીયા ” બોલાવતા હતા. અને “ ચોઘડીયા ” ખલાસ થયા બાદ “ ખીજી ધુઆ ” પડાવતા હતા જે માણસને કામ કાજ હોય, તે પણ “ ખીજી ધુઆ ” પડીને જતા હતા કારણ કે માણસને ખાત્રી હતી કે “ ચોઘડીયા ” ખલાસ થાશે કે, તરત “ ખીજી ધુઆ ” પડાવશે. તે કારણથી “ ખીજી ધુઆ ” પડવા વારને એસી રહેતા હતા. પરંતુ તમે માવીતરે એ તો હાલમાં આપખુદથી “ પહેલી ધુઆ ” ખલાસ થયા પછી “ ચોઘડીયા ” નહીં બોલાવતાં, નાદી કરાવવાની રીત ચાલુ રાખી છે, તેથી ઘણા માણસો પોતાની મેળે “ ખીજી ધુઆ ” પડીને ચાલ્યા જાય છે.

આ જગાએ હું મુખી અને કામડીયા સાહેબનું ખ્યાન ખેંચું છું કે, “દર જુમે રાતે” આપણા હાજર ઈમામના હાથનો “નીયાજ” કહીને “નીયાજ” પીવરાવે છે, તે ઉપરાંત “પહેલી ધુઆ” બલાસુંકરીને, “ચાલડીયા” અથવા “જાન” નહીં બોલાવતાં, નાંદી ચાલુ કરે છે, તે કોના હકમથી કરે છે ?

ઉપરનો ખુલાશો લેખીત આપવા મહેરબાની નહીં કરશે તો, તમે માવીતરાએ આપખુદી ચલાવીને આપણા ધર્મ વિરુદ્ધ, અને હાજર ઈમામનું ખોટી રીતે નામ લઇને, કામ પામંથી પૈસા કઢાવવાનું ચાલુ કરીશું છે, તેનો હેવાલ મને જે વાજખી જાગશે, તે જાપીને બહાર પાડીશ, તેના ખેંખમદાર તમેજ અમલદારો રહેશો.

તમે માવીતરા કોમને આપખુદીથી કેવા હેરાન અને પાયમાલ કરીધા છે, તેના હેવાલની છુક નંબર (૭) (૧૫) અને (૧૬) મેં જાપાવી હતી, તે કરીથી ખીજ વખત આ સાથે તમેને મોકલું છું, તે વાંચીને વિચાર કરશો તો, તમારા આપખુદીના કામ તમેને દેખાઇ આવશે.

દાલ તો એજ.

દરખાનાની કેબવાયલી ઇસમાઈલી કૉન્સીલ જોગ.

હું માનપૂર્વક અરજ કરું છું કે ઉપરની હકીકતની તપાસ કરીને ખુલાશો આપવા મહેરબાની કરશો. જેથી પ્રસમાર્થલી 'અમલદારોના આપખુદીના કરતુક વધુ જાહેરીમાં ન આવે તે સારું.

પછી તમારી ખુશી.

આની નકલ મુખી સાહેબને ૨૦૨૮૨ કીમી છે. "પ્રસમાર્થલી કૉન્સીલ" અને કામડીયા સાહેબને કવરમાં મોકલી છે.

(લી૦) રહેમતુલા ઇસમાર્થલ ત્રીજેરીવાળાના યાત્ર મદદ તાંચશા ૬૦ ત્રાખાકાટા પાલધાની મુ. મુખ્ય.

**મુખી મેઘજીભાઈ મુળજીને આપણા હાજર
ઈમામનું ફરમાન.**

પાંચ વરસ અગાઉ આપણા હાજર ઈમામ હાંદમ. પધાર્યા હતા, તે વખતે મુખી મેઘજીભાઈ મુળજીને આપણા હાજર ઈમામે ફરમાન ફરમાવ્યું કે "જમાતખાતામાં આ એક વધુ તીજેરી મુકી છે, તે તીજેરી તમે કોઈ પણ ખોલશો નહીં. અને એ તીજેરી હું પોતે મારા હાથે ખોલીશ, અને જમાતને આપણા હાજર ઈમામે ફરમાવ્યું કે ઉપરની તીજેરીમાં જેને જમાતખાતું બંધાવવામાં શુભ દાન કરવું

‘કાચ, તેણે ઉપરની તીજેરીમાં પૈસા નાખવા, અને તે તીજેરી
હું પોતે ઇંગ્લાન્ડથી પાછો આવીશ, ત્યારે હું મારે હાથે
‘માલીશ.’”

ઉપરનું ફરમાન ફરમાવીને આપણા હાજર ઇમામ
મુજતાબ સંધ વી ગયા, તે પછી થ્રાડા વરસ રહીને, આપણા
હાજર ઇમામની બેફરમાની કરીને મુખી મેદજીભાઈ મુળ-
જીએ આપણા હાજર ઇમામની ગેરહાજરીમાં ઉપરની તીજેરી
ખોલીને પૈસા કાઢી લીધા.

આ જગ્યાએ હું વચનાર ઇસમાઈલી-ભાઈઓનું ધ્યાન
ખેંચું છું અને પછવાની રજા લઉં છું કે પરેજગાર મુખી
મેદજીભાઈ મુળજીએ આપણા હાજર ઇમામની બેફરમાની
કરીને ઉપરની તીજેરી ખોલી, તે આપણા ધર્મ પ્રમાણે
ખાલો કે, પૈસાની મતલબથી ખોલી? અગર જો મુખી
મેદજીભાઈ મુળજી આપણું ધર્મ સમજતા હોત તો, આપણા
હાજર ઇમામની બેફરમાની કરીને ઉપરની તીજેરી ખોલતે
હતો. બે ફરમાની કરનારને મુરશીદે આપણા જ્ઞાનમાં ફર-
માવ્યું છે, તે હું નીચે આપું છું.

“પાક પાણી ફરમાને હું આ સરોવર નદી આ જવણી,
બે ફરમાની પાક ન હોવે, જો ધોવેસો પાણી.”

આપણા જ્ઞાન પ્રમાણે મુરશીદની જે બે ફરમાની કરે, તે “નાપાકજ” છે તેથી હું આપણું ધર્મ જાણનાર બાઈઓ પાસેથી ખુશાશે માંગવાની રજા લઉં છું કે, આપણા ધર્મ પ્રમાણે ખોટું બોલીને “ચંડાળ” જેવા કામ કરનાર અને આપણા હાજર ઈમામની બેફરમાની કરીને નાપાક જેવા કામ કરનારને કામ માથે ધર્મની ક્રિયા કગવનાર તરીકે અમલદારી ઉપર એક મીનીટ વાન પણ રહેવા દેવો બેઈએ નહીં પરંતુ મારે દીલખીરી સાથે કહુંતુ પડે છે કે ઉપરના “ચંડાળ” જેવા કામ કરનારને હુદા ઉપર ખસેડવાની કોઈએ પણ, સહીઓ ભેગી કરીને આપણા હાજર ઈમામને અરજ કીધી નહીં, તે શં કાર જુદી અરજ કીધી નહીં, તેનું કાનજી બહાર પાડશે તો મોટી મહેરબાની થશે

જુબી સાહેબની પેદાસ કરવાની નવી રીત.

મારા રહેવાનાં ઘરની ચાલીમાં પાંચ કે છ મહીનાતુ બચ્ચું જુજરી ગયું હતું. તેથી મયતમાં આવેલી બાઈઓથી ચાલી ચીકાર ભરાઈ ગઈ હતી. તે કારણથી હું મારા બાઈના ઘરમાં જુલા ઉપર બેસી રહ્યો. ઇસમાઈલી અમલદારો તરફથી રોકેલી બાઈ તે વખતે બોલી કે “બાઈ આંખ

હોમ, અને ભર્યે ઘરમે સી હલ્યો વીઓ આય, તેથી નેજે પુઠ્યા કીદીણુજી તજવીજ કરો.”

આ જગાએ હું મુખી સાહેબ મેઘજીભાઈ મુળજીનું ધ્યાન ખેંચું છું કે, પાંચ છ મહીનાનાં બચા પાછળ શું આપે તો, સાલ થાય? કારણ કે તે બચ્ચાને પોતાની માતાનાં દુધ સીવાય બીજી કાંઈ પણ ચીજ ઉપયોગ આવે તેમ નથી. તેથી ઉપરની બાઈઓને તમેએ મૈયત વખતે રોકેલી છે, અને ભર્યા ઘરમાંથી આપવાની બેધ કરે છે, તે ભર્યા ઘરમાંથી શું આપવું? અફસોસની વાત છે કે આવી રીતે એક માણસને ઘરે મૈયત થયું હોય, અને તેના દુઃખતા દીવ ઉપર કામ દેવા જેવા કામ કરનાર બાઈઓને રોકાને ધર્મને નામે પૈસા કઢાવવાની કોશીશ કરી રહ્યા છે, તે ઉપરાંત એક વીધવા બાઈનો સસરો મરી ગયો હતો, તેથી વીધવા બાઈના નાનાં બચ્ચાં હતાં, છતાં તેના ઘરને તમારી મદદથી સીલ લગાડ્યું. તે બાઈએ પોલીસની મદદ લઈને સીલ તોડ્યું.

આવી રીતે કામને હેરાન કરીને પૈસા કઢાવી રહ્યા છે, તેનો વધુ હેવાલ હું હવે પછી આપીશ.

નાતના અમલદારોના હાથે હુદાવાની ધાર્તીથી,
આપણી નાત છાડીને બીજાની નાતમાં
ચાલ્યા જાય છે.

આપણી કામમાંથી હજારો ભાગ્યે આપણી નાત
છાડીને બીજાની નાતમાં ચાલ્યા જાય છે, તે વિશે ત્રણ
સાથે મને વાતચીત થઈ, તે હું નીચે આપું છું. —

જ્યારે ઇસમાઇલી અમલદારોએ પોતાના આપણીના
કામથી કામને હેરાન અને પાયમાલ કરવાના કારભાર કરી
રહ્યા હતા, તે કારભારને હું “રહેમતઅલા” પેપરમાં જાહે-
રીમાં લાવતો હતો, તેથી ઇસમા. II અમલદારોએ આપ-
ણીથી હુકમ કીધો કે, તું પેપર બંધ કર, નહીં તો. તને
નાત બહાર કરશું.

પરંતુ મારું અંતઃકરણ તેના આપણીના હુકમને
તાબે નહીં થયું, તેથી મને નાત બહાર કીધો, તે પછી
ધણા ભાઈઓ મારી દુકાને આવતા અને કહેતા કે, તમે
અમારી નાતમાં આવતા રહો.

તેનો જવાબ હું આપતો કે ભાઈઓ તમે શું કામ
નીકળી ગયા છો? તેનો જવાબ મને મલતો કે, જ્યારે
આપણે ધરે સારું અથવા નરશું કામ આવે, ત્યારે ઇસમા-

ઈલી અમલદારોનો મોસલ આવે કે, આટલા રૂપિયા આપો તોજ તમારું કામ હિકલાવશું. અગર જે આપણે તેના કહેવા પ્રમાણે રૂપિયા ન આપીયે તો, તેજ વખતે આપણુ કામ અટકાવી દીધે. કારણુ કે ઇસમાઇલી અમલદારોના આપખુદના કામની કોઈ ફરીઆદી સાંભળનાર કોઈ છેજ નહી, તેથી તે જેવા હુકમ કરે, તેના હુકમને આપણે તાબે થાવું પડે. અગર જે તેના હુકમને આપણે તાબે નહી થઈએ, તો જેવી રીતે તમેને નાત બહાર કીધો, તેમ અમેને પણ નાત બહાર કરે. તે ધારતીના લીધે, અમે નાતમાંથી નીકળી ગયા છીએ.

તેના જવાબમાં મેં કહ્યું કે તમેને ઇસમાઇલી ધર્મ પસંદ નહી આવવાથી નાતમાંથી નીકળી ગયા છો? નહી, એમ છેજ નહીં, પરંતુ ઇસમાઇલી અમલદારોના આપ-ખુદના કારભારને લીધેજ નીકળી જવું પડ્યું છે.

તેના જવાબમાં મેં કહ્યું કે આપણી કામમાં ગેર-વાજખી રીતે અને આપખુદથી કારભાર કરીને કોમને ઇસમાઇલી અમલદારો હેરાન અને પાયમાલ કરે છે, તેને અટકાવવાની આપણી ફરજ છે, કે બીજો કોઈ નાતવારો આવીને તેના આપખુદના કામને અટકાવશે?

તેના જવાબમાં મને કહ્યું કે ઇસમાઇલી અમલદારોના પક્ષવારોઓએ ખોળ મોહલ્લામાં ખુન કીધા, તે તમે જાણો છો ?

તેના જવાબમાં મેં કહ્યું કે હા, એ બધું મને સારી રીતે ખબર છે.

તેથી શું થયું ? સાચું કામ કરવાને બહાર નીકળવામાં મરવાને પણ તૈયાર થવું જોઈએ. જે માણસ સાચું કામ કરવાને અને જીલમગારના જીલમે જાહેરીમાં લાવવાને, જે માણસ મરવાને ખીતો નથી; તેજ માણસ જીલમગારોના કામને જાહેરીમાં લાવી શકે, અગર જે સાચા કામમાં માથું આપવું ન પડતે તો, દુનીયામાં બધાએ સાચા કામ કરન, પરંતુ તેમ છેજ નહીં.

સાચા કામમાં તો, પોતાનું માથું શું પણ પોતાના કુટુંબને પણ તે પાછળ કુરબાન કરે છે. તેનો દાખલો આપણી સામે મોજુદ પડેલો છે.

હજરત ઇમામ હુસૈન અલ્લે સલ્લામને જજીતે કહ્યું કે મારી બચાવ કશું કર ? નહીં તો તને તલવારથી સંબદ કરીશ ?

તેના જવાબમાં હજરત ઈમામ હુશેન અલ્લે સલ્લામે કહ્યું કે તારી બચાત કબુલ થાયજ નહીં. કારણ કે ખુદાવંદ તાલા તરફથી તને શું મલ્યું છે ?

તેના જવાબમાં જણતે કહ્યું કે આ તલવાર ! જો તુ મારી બચાત કબુલ નહીં કરે તો, તુને આ તલવારથી સંયદ કરીશ.

પરંતુ હજરત ઈમામ હુશેન અલ્લે સલ્લામે, તલવારના કરથી ખોટાને તામે નહીં થતાં, પોતાના સામે પોતાના કુટુંબને અને પોતાને સંયદ કરવાનું ખુશીથી સહન કાઢ્યું, અને હક્કના રસ્તાને વળગી રહ્યા. તેજ પ્રમાણે ખોટા કામ કરનારને અથવા કેમને આપખુદીથી હેરાન કરનારના કામ સામે થવુંજ જોઈએ. પરંતુ મારે દીલગીરી સાથે કહેવું પડે છે કે તમે હીમત હારીને જુલમગારની સામે થવાને બદલે નાતમાંથી નીકળી ગયા, નેથી જુલમગાર અમલદારોને વધુ ઉત્તેજન મલ્યું છે. અને તે કારણથી ધર્મને નામે નવા વધુ ધતીંગા ઉભા કરીને કેમને હેરાન અને પાયમાલ કરીને પૈસા કઢાવી રહ્યા છે. અગર જે આપણા બાઈઓ પીસ, પચીસ ભેગા થઈને પુરતો ત્રિચાર કરીને ઇસમાઈલી અમલદારોના આપખુદીના કામનો ઈન્સાફ અથવા જવાબ લેવાને હીમત કરીને બહાર પડ્યા હોતે તો, નાતમાંથી નીકળી જવાની ફરજ

પડતે નહીં. પરંતુ મારે દીલગીરી સાથે કહેવું પડે છે કે તમે હાંમત હારીને જીલમગાર સામે નહીં થતાં, નાતમાંથી નીકળી ગયા, તે પાછળ રહેનારને વધુ સહન કરવું પડે છે. કારણ કે જીલમગાર સામે થવાની સમજુ શ્રીમંતો માથેજ ફરજ રહી છે. અગર જો તે જીલમગાર સામે નહીં થાય, તો પછી જીલમગાર સામે ગરીબ તો થઈ શકેજ નહીં કારણ કે કુદરતે તેને સામે થવાની કાંઈ પણ શક્તિ આપેલી નથી.

તેથી કોઈ પણ કામમાં નાતના અમલદારો આપખુદીથી જીલમ ગુજારીને હેરાન અને પાવમાલ કરે, તેના સામે થવાની ફરજ, સમજુ અને શ્રીમંતો ઉપરજ રહેલી છે. તેથી તે ફરજ, જો નથી બળવતો તે પાક પરવર દીગારનો ગુન્દો કરે છે. કારણ કે કુદરતે તેને સામે થવાને શક્તિના સાધન આપેલા છે.

દરખાનાની કૉન્સીલ નાત બહાર કરે,
તેની ધાસ્તીથી નાતમાંથી નીકળી ગયા.

દરખાનાની કૉન્સીલ ઇન્સાફ કરવાના કામમાં બેસે છે, ત્યારે અદંકારથી અને ધર્મ વિરૂધ્ધ આપખુદીના ધતીંગ ઉભા કરીને, દેવની માફક કામ માથે હુકમ કરે છે, અને આપણું ધર્મ શું છે ? તે કાંઈ પણ સમજતાજ નથી, અને આપખુદીથી હુકમ કરે છે કે, અમારો હુકમ નહીં માનસો.

તો, તમેને સળ કરવામાં આવશે તેથી નાન બહારની
ધાસ્તીને લીધે, આપણી નાતમાંથી ધણાઓ નીકળી ગયા
છે, અને હજુન પણ નીકળવાનું ચાલુજ છે. કારણ કે દૈત્ય
જેવા કામ કરનાર ઇસમાઈલી કૅન્સીલના આપણુદીના હુક-
મની અથવા કામની આપણી કામમાં કોઈ ફરીયાદી સાંભ-
ળનાર છેજ નહીં, તેથી નાનબહારની ધાસ્તીને લીધે નાત-
માંથી નીકળી જાય છે. કૅન્સીલ નાતબહાર કરે, તેની
ધાસ્તીને લીધે, નાતમાંથી નીકળી ગયા છે, તેનો દાખલો હું
નીચે આપું છું:—

અમલદારોનો અહંકારી ઇન્સાફ.

ખાજા શીયાઇમાંથી ઇસમાઈલી કૅન્સીલના પ્રેસીડન્ટ

સાહેબ જોગ,

મુંબઇ.

જત હું નીચે સહી કરનાર સરવેને ખબર આપું છું
જે ટેલેગ્રાફ ચોકસ કારણના લીધે, મેં શીયા ઇમાંથી ઇસ-
માઈલી મઝહબને ત્યાગ કરી, શીયા અશના અશરી મઝહબ
મહેર રીતે અખત્યાર કીધો છે, તેની નોંધ લેશો.

શીં ૨જબઅલી લખાલાઈ લદ્દનીવાળા.

મુંબઇ, તા. ૨૪મી અક્ટોબર સને ૧૯૧૩.

ખુલાસો (તા. ૧૭-૧૦-૧૩)

ગઈ તા. ૨૫ મીએ તમારા પત્રમાં જે જાહેરખબર પ્રગટ થઈ છે, તે સંબંધી ખુલાસો કરવાનો કે સંસારી મુકદ્દમે જમાતમાં મારી, ઘણીઆણી સામે મેં માંડયો હતો. પણ તેનો સંતોષકારક અને વખતસર ફેંસલો નહીં થવાથી જમાતનો આશરો છોડી કાયદાને માત આપવાની મને જરૂર પડી હતી.

ધી શીયા ઇમામી ઇસમાઈલી કૉન્સીલે કરેલી નોંધ અને તેની ઉપર મેં લખેલી પત્રની નકલો નીચે મુજબ છે.

તા. ૨૩-૧૦-૧૯૧૩.

૨૧૩ પત્ર રજબઅલી લખા લખમસીના સોલીસીટર કાંગા સાયાનીનો કાગળ રજબઅલીની ધરવાણીની ફારગતી બાબત.

આ બાબતની અંદર કૉન્સીલે રજબઅલી લખા લખમસીને જણાવ્યું હતું કે, તમારા વકીલ કાંગા સાયાની તરફથી તા. ૨૦ મી ઓક્ટોબર સને ૧૯૧૩ નો લખેલો કાગળ કૉન્સીલને મળ્યો છે તેમ તમે લખ્યું છે કે તમે-એ તમારી ધરવાણી બાદ જેનાબાદ તે જાનમમદબાદ રહીતની હીકરીને તમેએ બારેબાર એક ફારગતીનામું લખા

મોકલાવ્યું છે, અને તેની એક નકલ અમે કૉન્સીલ ઉપર તમે મોકલાવી છે, એ બાબતમાં કૉન્સીલને જણાવ્યું હતું, કે એ મજદુર ફારગતીની જમાતના કાયદા કલમથી ચાલતા આવતા રવધયાથી ઉલટી હોવાથી કૉન્સીલ એ ફારગતી બંને પક્ષ વચ્ચે કબુલ રાખતી નથી.

ખીજું કૉન્સીલે ઠરાવ કર્યો અને રજીસ્ટ્રારનીલાઇનને જણાવ્યું કે તમેએ આવી રીતે ફારગતી આપવાની કોશિશ કરવામાં જમાતનો હિમેશનો ચાલતો આવેલો રીવાજ તોડ્યો છે, તે માટે તમેને કૉન્સીલ થું કરવા સજા નહીં કરે? તે બદલ ખુલાસો આવતી કાલ શુકરવાર તા. ૨૪મી અક્ટોબર સને ૧૯૧૩ ની રાતના સ. ટા. નવ વાગે તમારે લેખીત અથવા મોઢેથી કરવો.

(સહી) હા. આ. દ.

આ અસલ ઉપરથી ખરી નકલ તા. ૨૪મી અક્ટોબર સને ૧૯૧૩.

હાજી મુખી લાડક.

ઓ. સેક્રેટરી મુ. ખો. ઇસમાઈલી કૉ.

ધી શીઆ ઈમામી ઇસમાઈલી જમાતની કૉન્સીલ બેગ, મહેરબાન સાહેબ,

જેત જમાત તરફથી કરવામાં આવતી લગન નીકાહની કીયાઓ તથા મહેર નકી કરવાની ફદી ઉપરથી અને એક-

વોકેટ જનરલે આપેલી સલાહથી મેં જંનાબાઈ તે જન-
મામદ રહીમની દીકરીને તલાકનામું મારા વકીલને હાથે
લખી મોકલાવેલા ને તેની કોપી કૉન્સીલની જાણ માટે
મારા વકીલે તમેને રવાના કરેલ તે પગલું જો કે કાયદેસર
હતું છતાં, તે કામને ગંભીર ગુનો લેખી તમેએ જે મારી
ઉપર ગર્હ કાલે રાતે તહોમત મુકયો છે, તે તદ્દન ગેરવા-
જખી છે અને જમારે તમે એવા સંજોગો વચ્ચે સમજુતી
ઉપર આવવાને બદલે મને સખત સજા કરવાનો ફેરાર
પ્રાપ્ત છે, તેથી મારે અત્યંત દીલગીરી સાથે આજરોજ
તમારી જમાતમાંથી નીકળી જવાની ફરતી રીતે ફરજ
પડે છે, તેની નોંધ લેશો.

(લી૦) રજખઅલી લખાલાઇ.

(કચ્છ) ભદ્રણીવાળા.

ઉપર વાંચવાથી સમજ પડી હશે કે દૈન્ય રાવજી
જેવી દરખાનાની ધસમાઇલી કૉન્સીલે રજખઅલીલાઇ માથે
હુકમ કાઢ્યો કે તમેએ અમારો આપખુદીનો ચાલતો
આવેલો ખારો તોડ્યો, તેથી શું કામ સજા કરવામાં ન આવે?

ઉપરના દૈન્ય જેવા હુકમના ડરથી રજખઅલીલાઇએ
આપણી નાત છોડીને, ખીજની નાતમાં જવું પડ્યું. અમર
જો ન જાય તો, દરખાનાની કૉન્સીલ તેને કાંતો ઢાંક કરે

અને હંડ ન આપે તો તેને નાતજહાર કરે. અને ઇ-સાફ કહેશે કે ધર્મને નામે પૈસા કઢાવવાનું ધતીંગ કહેશે ?

આ જગાએ હું વાંચનાર ભાઈઓનું ધ્યાન ખેંચું છું કે, ઉપરના દાખલાથી ઘણા ભાઈઓ આપણી નાતમાંથી નીકળી ગયા છે. તે ધર્મના કારણથી નથી નીકળ્યા, પરંતુ ઇસમાઈલી અમલદારોના આપખુદીના કારભારને લીધે જ નાતમાંથી ઘણા ભાઈઓ નીકળી ગયા છે, અને તેવા સંજોગ આવે છે, ત્યારે પાછા આપણી નાતમાં આવે છે.

ઉપરના રજખઅલીભાઈ હાલમાં આપણી નાતમાં છે, ઇસમાઈલી અમલદારોના આપખુદીના કારભારથી મરણ અને લગન અટકાવીને પૈસા કઢાવે છે, અને જે પૈસા ન આપે, તેનું કામ અટકાવી દીએ છે, અથવા નાતજહાર કરે છે. આવી ધાસ્તીને લીધે ઘણા ભાઈઓ આપણી નાત છોડીને બીજાની નાતમાં ચાલ્યા જાય છે. અને હજુન પછી જવાનું ચાલુજ છે. આનો વધુ હેવાલ-દવે પછી હું આપીશ.

દરખાનાના કેળવાયલા ઇસમાઈલી અમલદારોના આપખુદીના કામ જાહેરીમાં આવતા અટકાવવા સાફ ઉલી કીધેલી, પંજે ભાઈની રાણી.

મુંબઈની દરખાનાની કેળવાયલી, હોશિઆર અને બાહોશ ઇસમાઈલી કોન્સીલે પોતાના આપખુદીના કામ

જાહેરીમાં આવતા અટકાવવાને વાસ્તે ઉભી કીધેલી પંજે ભાઈની ટોળી, તેની સરદારી, બાહેશ અને હોશિઆર હખીબભાઈ લધા લખતે મને મારવા આવ્યો, કારણ કે ઇસમાઇલી અમલદારોની આપણા હાજર ઈમામે ઓછી વધતી સત્તા ખેંચી લીધી હતી, તેને કામને જાહેર કરવા વાસ્તે મારા રહેવાના ઘર આગળ મોઢું પાટીઉં લખીને મુક્યું હતું, તે પાટીઆને હખીબભાઈ લધાની સરદારી હેઠળ પંજેભાઈ ટોળીએ પત્થરા મારીને ફાડી નાખ્યું, તે ઉપરાંત નીચે ઉભીને બોલવા લાગ્યા કે નીચે આવ તો તારા આટલા, આટલા, ટુકડા કરી નાખીએ. યાને તને મારી નાખીએ. એવું ધાંધલ કરવા લાગ્યા.

ઉપરના ધાંધલથી મારે મુંઝવણ નામદાર પોલીસની મદદ લેવી પડી હતી. પોલીસ આવવાથી ઉપરની ટોળી વિખેરાઈ ગઈ, તે પછી હું મારી દુકાને જઈ શક્યો. ઉપરની પંજેભાઈની ટોળી મારા રહેવાના ઘર આગળ મને મારવા આવી, તે સું કારણથી મારવા આવી? કાંઈ મેં આપણા ધર્મ વિરૂદ્ધ લખ્યું નહીં હતું, પરંતુ આપણા હાજર ઇમામની એ ફરમાની કરીને ધર્મને નામે ધતીએ ઉભા કરીને ઇસમાઇલી અમલદારો આપણુદીથી કામ પાસેથી પૈસા કઢાવતા હતા, તેની સત્તા આપણા હાજર ઈમામે ઓછી વધતી ખેંચી લેવાથી, તેની કામને જાણ વાસ્તે

મેં પાટીયું માર્યું હતું. પરંતુ ઈસમાઈલી અમલદારોએ મોતાની આપખુદીથી ધર્મને નામે પૈસા કઢાવવાના ધર્તીંગ જાહેરીમાં ન આવે, તેનાજ વાસ્તે ઉપરની પંજેલાઈ ટોળી મને મારવા આવી હતી. પરંતુ ઈસમાઈલી અમલદારોના ધર્મને નામે ધર્તીંગ ઢાંકવાની કાશીશ કીધી, પરંતુ ઢાંકવાને બદલે તેના ધર્તીંગ, નામદાર સરકારની અદાલતમાં પણ વધુ જાહેર થયા.

ઉપરના પાટીઆ ઉપરથી મારા માથે “ પોલીસ કોર્ટમાં ” કેસ નોંધાવ્યો. તેમાં મારી વિરૂદ્ધ દરખાતાની કેળવાયલી ઈસમાઈલી કૅન્સીલનો સેક્રેટરી હાજી મુખી લાડક સાક્ષી થયો. બીજો હોશિયાર અને બાહોશ કૅન્સીલનો મેમ્બર ઈસમાઈલાઈ ઈબ્રામ ઉક્કા મારી વિરૂદ્ધ સાક્ષી થયો. ત્રીજો પંજેલાઈની ટોળી લઈને મને મારવા આવનાર હખીયલાઈ લધા મારી વિરૂદ્ધ સાક્ષી થયો. ચોથો રાજન-ભાઈ મેરાલી મારી વિરૂદ્ધ સાક્ષી થયો.

પરંતુ તેને “ નામદાર કોર્ટે, ” જોટી જુગાની આપનાર તરીકે જાહેર કરીને પીજરામાંથી કાઢી મૂક્યો. પાંચમો હખીયલાઈ રવજી મારી વિરૂદ્ધ સાક્ષી થયો. પરંતુ આપણા હાજર ધમામની દુઆથી અને કુદરતની રહેમ બક્ષીશથી દરખાતાની ઈસમાઈલી કૅન્સીલના આપખુદીના કામ

“નામદાર સરકારની અદાલતમાં” વધુ જાહેરીમાં લાવવાને ખુદાએ મને શક્તિવાન કરીધો. તેના કેસના ત્રણે ભાગે મંજાવીને વાંચશે તો, તે વિશે તમોને વધુ ખાત્રી થશે.

મારી બુકો વેચનાર મહમદઅલીભાઈ ડાહ્યાને, હુખીયભાઈ લખા હેરાન કરવાની કોશીશ કરે છે. તેની અરજીનો ઉતારો.

મુખ્ય તા. ૨-૭-૧૯૨૦.

શ્રી મુખ્ય શીયા ઈમામી ઈસમાઈલી કેન્સીલની હજુરમાં,
જેગ શ્રી મુખ્ય.

મુખ્યથી લી. મહમદઅલી ડાહ્યા ગોંડલવાલાના
યા અલી મદદ કબુલ કરશે.

જાત લખવા અરજ એ છે કે, હું તા. ૬-૬-૧૯૨૦
રવીવારના અઢીથી, ત્રણ. (૨૧) થી (૩) વાગાના સુમારે,
શેઠ રહેમતુલા ઈસમાલ ત્રીજેરીવાળાની છપાતી બુકો
આપણા જાતભાઈઓ તથા ખીજાઓને મજુરીથી વાટવા
નીકળેલો હતો, તો આપણી દરખાનાની કેન્સીલની ઓફી-
સમાં ૪-૫ ચાર થી પાંચ આપણા ઈસમાઈલી ભાઈઓ
એકેલા હતા, જેના નામ હું જાણતો નથી. તેમ તેની તે
મારી કાંઈ ઓળખ અથવા કાંઈ અદાવત પણ નથી.
તેઓ ભાઈઓએ મારા ઉપર હુમલો કરી મને માર

માર્યો, અને મા એન સામી કેટલીક ગાળો આપી, જેથી હું
 બહો ખુશી થયો અને વધારે થાત પણ તેવું કાંઈ તમોએ
 કીધું નહીં કે, જેથી મારા રૂઢને જીવત મળતે. કે હું
 આપણા ઇસમાઈલી બાઈઓના હાથથી માર્યો જાઉં, તો
 પણ મેં તે માર ખાવાની દરકાર કીધી નહીં, અને આપ-
 નામદારોની હજુરમાં અરજી કીધી નહીં, પણ પાછો
 તા. ૨૧-૬-૧૯૨૦ રવીવારના છોકા વાટવા નીકળ્યો, ત્યારે
 મારા હિતેચ્છુ શેઠ હળીખલાઈ લલાલાઈ મોવીયાવાળા જે
 મારી ઓળખના, તેમણે મને કીધું કે, મહમદઅલીલાઈ,
 તમોને મારનારા મને કહેતા હતા કે, અમેએ માર્યો અને
 હવે ખીજ વખત જ્યારે હાથમાં આવશે, ત્યારે તેમની વાત.
 તો શું તમો આમ ચોપડી વાટશો તો શું તેઓ તમોને
 નહીં મારે? શું તમારે મરી જાવું છે?

ત્યારે મેં કહ્યું કે હું કાંઈ ફાગટ વાટતો નથી, પણ
 મને પુરતો પગાર આપે છે, ત્યારે શેઠ હળીખલાઈ લલા-
 લાઈએ મને કહ્યું કે તમારી જેવી મરજી. પણ વગર મોતે
 મરી જશો. હવે હું આ જગાએ આપ નામદાર કૌન્સીલને
 અરજી કરું છું કે હું કાંઈ અદાવતથી ચોપડીઓ વાટવા
 નીકળતો નથી, હું મારા-પેટના ખાતર મજૂરી કરવા
 નીકળું છું. હું મરી જાઉં, એમ સરવે જાણું છે.
 મેં મારા પેટના ખાતર અને મરીખાઈમાંથી પસાર થવા

માટે કેટલાં વલખાં મારેલાં. તમે નામદાર કૉન્સીલને અગાઉ મદદ માટે અરજી કરેલી, પછી દફતરખાનામાં નોકરી માટે અરજી કરેલી, શેઠ જાદરભાઈ કાસમભાઈ મુસાને નોકરી માટે અરજી કરેલી તેમ બીજાં ઘણેક ઠેકાણે મળુરી માટે તપાસ કરેલી પણ કોઈ ઠેકાણે મને મળુરી મલી નહીં, ત્યારે આપણા હાજર ધમામને મદદ માટે અરજી કરી તો, આપણા હાજર ધમામે મારા ઉપર રહેમ કરીને તમે નામદાર કૉન્સીલ ઉપર ચીઠી લખી આપવા મહેર-ખાતી કીધી. પણ તમે નામદારે મારા પાસે જામીન માંગ્યો, પરંતુ હું અત્રેનો અજાણ્યો, એટલે મારો જામીન કોણુ થાય ? ત્યારે મને મદદ પણ આપવામાં આવી નહીં. અને હજી સુધી હું એમજ દુઃખમાં સળડતો રહ્યો.

તેમાં પણ વધારો થયો. જે મારા મરનાર ભાઈ અલીભાઈ ડાહ્યાનો વારસો મળત, તે પણ આપણા મુખી સાહેબ મેઘજીભાઈ મુળજી તથા કામડીયા સાહેબ અલારખીયા ભાઈ જીવરાજે અપાવ્યો નહીં. ને તેના બાબત જવાબ વટીક પણ આપ્યો નહીં. તો હું આજીજીથી અરજ કરું છું કે મને મારા ભાઈની મીલકત મુખી સાહેબ મેઘજીભાઈ મુળજી અને કામડીયા સાહેબ અલારખીયા ભાઈ જીવરાજ પાસેથી અપાવવા મહેરખાતી કરશો, કે જેથી મારી ગરીબાઈમાં ઘટાડો થવા પામે. અમર નહીં અપાવશો.

તો, તેનો ઇન્સાફ મને મલે, એની હું સોધમાં છઉં. અને વખત મળશે, ત્યારે ઇન્સાફ મેળવવાની કાશીશ કરીશ. હાલમાં હું મજૂરી કરીને માફ પેટનું ગુજરાન કરું છું. તેમાં પણ મને આપણા ઇસમાઇલી ભાઈઓ માર મારવા અને હેરાન કરવા બહાર પડે છે, તેમને હેરાન નહીં કરે, તેનો બંદોબસ્ત કરવા આપ કૌન્સીલ મહેરબાની કરશે. કે જ્યાં હું મજૂરી કરી માફ પેટનું ગુજરાન કરી શકું.

તમે નામદાર કૌન્સીલ જે બંદોબસ્ત નહીં કરો તો, મને ભૂખે મરી બીખ માંગવાનો વખત આવશે. જે તેવો વખત આવશે તો, મારે દીલગીરીથી મુબઈના નામદાર પોલીસ કમીશનર સાહેબનો આસરો લેવો પડશે.

હાલ તો એજ.

આની નકલ મુખી સાહેબ મેધજીભાઈ મુળજીને પણ મોકલી છે.

(લી૦) મહમદઅલી ડાહ્યાના યા અલી મદદ વાંચશે. માફ હેઠાણું.

મહમદઅલી ડાહ્યા જુની ચોપડી લેનાર-વેચનાર.

૬૦ કાટ. બેરા બજાર. મું. મુંબઈ પોસ્ટ નં. (૧)

ઉપર પ્રમાણે બુક વેચવાવાળા મારા માણસને “પંજાબી ટોળી હેરાન કરે છે, તેનો વધુ હેવાલ હું હવે પછી આપીશ.

પરેજમાર મુખી મેઘજીભાઈ મુળજીએ કેશવજી લાલજીને પોતાના છટકામાં પકડવાની કાશીશ કીધી, પરંતુ કેશવજી લાલજીએ કાયદેસર મુખી મેઘજીભાઈ-મુળજીનો છટકો તોડીને પોતાનું કામ ઉકલાવી લીધું. તેથી પરેજમાર મુખી મેઘજી ભાઈ મુળજીના છટકામાં નહીં પકડાણો તેથી, દરખાતાની ગાહોશ અને હોશિયાર ફળવાયલી કૉન્સીલે, કેશવજી લાલજી માથે, બાપના નામ વગરના નવ જણાને ઉભા કરાવીને પોતાના કાયદામાં ફસાવવાની કાશીશ કીધી, અને કેશવજી લાલજી માથે નોટીસ મોકલી, તે નોટીસનો કેશવજી લાલજીએ આપેલો જવાબ તેનો ઉતારો નીચે આપું છું:—

કાગળનો ઉતારો.

શીયા ઈમામી ઇસમાઈલી કૉન્સીલ મુંબઈ બંદરથી લી. કેશવજી લાલજીના યા અલી મદદ વાંચશે.

જલ તમારો તા. ૧૮ મી જુલાઈ ૧૯૧૮ નો જવક નં. ૧૭૭ નો કાગળ આવ્યો તે અમેને પહોંચ્યો છે. તેમાં તમે લખો છો કે શીયા ઈમામી ઇસમાઈલીયાના આલતા આવેલા રવેયા વિરુદ્ધ તમેએ મુંબઈમાં લગ્ન કીધા છે.

તો હું તેના જવાબમાં લખવાને રજા લઉં છું જે, અમે ઇસમાઈલીયા કાયદા પ્રમાણે મુખી કામડીયાને અરજ કરી, તેની નકલ હું આ કાગળમાં લખી મોકલું છું. તે વાંચીને જણી શકશેજી.

ખીલું જ્યારે મારા લગ્નનો દીવસ જ્યારે ન
કાઠો છે, ત્યારે તેની અરજી પણ મુખી કામડીયાને કી
છે. તે મુખી પાસેથી મંગાવી વાંચશેજી તો તમને ખાત્ર
યાશે, જે સમાધવીયા કાયદાનો લંગ અમોએ કરીધો છે
કે મુખી કામડીઆએ કરીધો છે. તે જાણી શકશે. વળી
પણ તમે લખો છો કે તા. ૧૪-૭-૧૮ ની મીટીંગમાં
હાજર નહીં થયા.

ત્યારે હું આપ સાહેબોનું ધ્યાન ખેંચું છું જે મારા
માથે નવ જણા ફરીઆદી છે, તો તેના નામ પણ પુરાં
આપ્યા નથી. અને શું આખતની ફરીઆદી છે, તે પણ
લખ્યું નથી. ત્યારે હું અધારામાં રહીને મારો બચાવ કેવી
રીતે કરી શકું?

જ્યાં સુધી ફરીઆદીના નામ અને મારે માથે શું
આખતની ફરીઆદી છે, તેનો ખોલાશો લેખીત નહીં આપો,
ત્યાં સુધી મીટીંગમાં આવવાને અશકત છું. કેશવજી
લાલજીની સહી. તા. ૨૨-૭-૧૮.

મારું ટેકાણું:—

પરેલ ધન મીલ, દાદાભાઈની ચાલીમાં

કેશવજી લાલજી મોસ્ટ/નં. ૧૩.

આ જગાએ હું વાંચનાર ભાઈઓનું ધ્યાન ખેંચું છું
જે આપણી કોમના પરજગાર મુખી મેઘજીભાઈ મુળજીના

ટકામાં કેશવજી લાલજી નહીં ફસાણો તેથી આપણી મના કેળવાયલા હોશિઆર અને બાહોશ ઈસમાઇલી કાન્સીલરને બુદ્ધિનો તો, ડર નથી, પરંતુ બીજા કોઈનો પણ ડર નથી. તેથી ગરીબોને બેધડક ઈન્સાફને નામે પોતાના કાવત્રામાં ફસાવતાં બળ છે કારણ કે તેના આપખુદીના ઈન્સાફની આપણી કામમાં કોઈ ફરીઆદી સાંભળનાર છેજ નહીં. તે કારણથી આપણી કામના બધા સમજી ભાઈએ ઉપરની બીકથી નાતમાંથી નીકળતાં બળ છે, તેનો અટકાવ કરવાનો આપણા માથેજ ફરજ છે. કારણ કે આપણી કામના આપખુદીના કારભારની અને જીલમના કારભારની બીજા નાતનો આવીને અટકાવ કરશે નહીં. મોડે વહેલે તેનો અટકાવ આપણેજ કરવો પડશે.

આપણી કામના ઈસમાઇલી અમલદારો આપખુદીથી કામને કેવા હેરાન કરી રહ્યા છે, તેના હેવાલની બુક નંબર (૧) થી (૧૮) સુધી મેં બહાર પાડી છે, તે વાંચવાથી તમોને ઈસમાઇલી અમલદારોના આપખુદીના કારભારની વધુ ખાત્રી થશે.

ઈસમાઇલી અમલદારોના આપખુદીના કારભારને લીધે તેના હાથે નાત બહાર અથવા લુટાવાની ધારતીથી બધા આપણા ભાઈએ નાતમાંથી નીકળી બળ છે, તેનો હેવાલ છપાય છે.

